SAYI: 1628 | PERŞEMBE 18 EYLÛL 1941 | SENE 5
TELEFON: Baş M. 20827 İDARE 23300
TELGRAF: İstanbul Son Telgraf
Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Tesis Tarihi 1936
ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 54
SAYISI 5 KURUŞ
Pst. Kutusu No.
ABONE: Senelik: 1400 6 Aylık: 750 3 Aylık: 400
Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez.

Dünya Boğuşması Karşısında Türkiye

Türkiye dün olduğu gibi bugün de yalnız kendi iktidar ve kuvvetine güvenerek, ittifak ve dostluklarına sadık kalarak Millî Şefin açtığı bayrak altında büyük, yaratıcı ve emin istikbaline doğru selâmetle yürüyor..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Harbin üçüncü yılına gireli günler oluyor. Türkiye dün olduğu gibi bugün de harp ateşinden masun ve kendi mevkiinden emindir.

Bu vaziyetimizi hiç bir devletin lûtfuna veya müzaheretine değil, sırf kendi iktidarımıza, kendi bütünlüğümüze, kendi millî siyasetimize, fikir istiklâlimize ve Yüksek Millî Şefimizin Türk milletinin istikbaline ve mukadderatına hâkim rehberliğine borçluyuz.

Soranlar ve cevap arayanlar var:

— Harbin bilfarz Kafkasyaya intikali takdirinde Türkiyenin müstakbel durumu ne olacaktır?

Yine sorup merak edenler var:

— Türkiye hudutlarının dışındaki her vaziyet harpten evvelki şekline nazaran değişikliğe uğradı. Bu tegayyürlerin devam ve seyri içinde Türkiyenin tutumu nedir?..

Yine merak mevzuu olan bir sual de şudur:

— Harbin sonuna kadar Türkiye harp dışı vaziyetini muhafaza edebilecek midir?

Sualler yerindedir ve fakat cevaplandırılması da o derece yerindedir.

Her şeyden önce, Türkiyenin millî siyasetinde ve fikir istiklâlinde hiç bir değişiklik olmadığını tebarüz ettirmek her türlü menfi tahmin ve tereddüdü önlemek bakımından faydalı olur. 1939 harbi patladığı gün ne düşünüyor idiysek bugün de onu düşünüyoruz. Kendi emniyet ve korunmamız dışında hiç bir tasamız ve hiç bir tedbirimiz yok. Bu masuniyet davamızı tam ayakta tutabilmek için de kendimize, tutumumuza, bütünlüğümüze, ordumuza güveniyoruz. Hudutlarımız her yandan aşılmaz, geçit vermez birer kale halindedir ve Türk ordusu yüksek kumanda, yüksek harp tekniği ve bilgisi, talim ve terbiye, tecrübe bakımından dünyanın sayılı ordularından biridir ve Türk milleti hey'eti umumiye halinde istiklâlini koruma mevzuu üzerinde ordu değil, ordulardır. Bu, bizim bilgi ve inancımız olduğu kadar dışarıdan bakan bütün gözlerin de takdir ölçüsü ve ifadesidir. O halde tecavüzi hiç bir mahiyet taşımayan, kendi masuniyet ve istiklâl prensibine dayanan Türkiyenin değişmeyen bu millî siyaseti karşısında hiç bir tesir, tahrik ve tazyik asla bir değişme ve değiştirme müessiri olamıyacağına göre bugünkü durum ve tutumumuzun tagayyürü bahis mevzuu olamaz. Ancak bir tecavüz ve taarruz karşısında Türk millî vahdetinin en haşin ve diri bir hamle ile kükremesi hal ve istikbal hâdiseleri karşısında en kat'i bir temindir ki, bu temini şahlandıracak bir tahrikin vücudü de şimdiki halde Türkiyeyi çevreleyen ufuklarda bir görünüş işareti taşımamaktadır.

O halde bütün sualleri sırası ile cevaplandırabiliriz: Harbin Kafkasyaya intikali takdirinde de Türkiyenin tutumu herhalde bugünkünün ayni olacaktır. Kafkasyadaki muhariblerin bize karşı olan durumlarında da bir değişiklik olacağını tahmin edemeyiz. Hattı hareketimiz üzerinde temenniler, dilekler, istekler olabilir, fakat, bütün bunlar muayyen hudutlarını taşamazlar ve Türkiyeyi herhangi bir ihtirasın iştihasına, herhangi bir tesirin sevkine kaptıramazlar. Hem, henüz Kafkasyada harp olacağı ve ne vakit olacağı, olup olamıyacağı da ayrı bir bahis ya?!..

Türkiye hudutlarının dışında ki her vaziyetin harpten evvelki şekline nazaran değişikliğe uğraması karşısında Türkiyenin tutumu bahsine gelince bu suali şimdiden cevaplandırmaya pek de lüzum ve hacet olmamakla beraber Türkiyenin her tagayyür hâdisesi kaşısında kendi hak ve menfaatleri bakımından nasıl bir tavrı hareket ihtiyar ettiği açıktır. Sayın Başvekilin Büyük Millet Meclisinde son defa irad ettiği büyük nutuk bu sual ve merakı cevaplandıracak kadar vazıhtır.

Muhakkak ki, kimsenin ve herhangi bir devletin hak ve menfaatlerinde aslâ gözümüz yoktur; hiç kimsenin de her nerede olursa olsun kendi hak ve menfaatlerimizi ihlâl etmesinde şimdiye kadar aslâ müsamahalı bulunmadık ve bundan öteye de bulunacak değiliz.

Harbin sonuna kadar Türkiyenin harp dışı vaziyetini muhafaza etmesi ana kararımızdır.

Millî siysetimizin icaplarının bizi sevkettiği ve edeceği yollar dışında harp dışı vaziyetimizin haleldar olması ancak istiklâlimizin, mülkî tamamlığımızın, rejim ve vahdetimizin tecavüz ve taarruza uğraması ile mümkün olabilir ki, şimdiki halde rü'yet ufkumuzda böyle bir mütecavizin görünmediğini ve her geçen gün bu bakımdan lehimize ve menfaatimize uygun inkişaflar kaydettiğini bilhassa tebarüz ettirmek aslâ isabetsiz bir hüküm olmaz.

ETEM İZZET BENİCE

Pasifikte bir Alman harp gemisi aranıyor

Vaşington 18 (A.A.) — «B. B. C.» Birleşik Amerika donanması, İngiltereye gönderilecek her tür-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Yeni İran hükümdarı Şahpur Muhammed Rıza Pehlevi zevcesile beraber saraydan çıkarken

SOVYETLER dün Tahrana girdiler

Yeni Şehinşah Mecliste İran teşkilâtı esasiyesine sadık kalacağına yemin etti

Teslim edilen Almanların aileleri İranı terk ediyor

Londra 18 (A.A.) — «B. B. C.» Sovyet kıt'alarının Tahrana girdikleri hakkında Röyter muhabirinin verdiği haber, Londra radyosu tarafından neşredilmiştir.

Yeni Şehinşah dün öğleden sonra parlamentoda, İran teşkilâtı esasiyesine sadık kalacağına and içmiştir.

Müttefiklere teslim edilen Almanların ailelerine İranı terketmelerine müsaade ve-

rilmiştir. (Devamı 3 üncü Sahifede

Alman müfrezeleri alevler içinde bırakılan bir Rus köyüne doğru yaklaşıyorlar

ALMAN TEBLIĞI

Leningrad'da bir kale hattı yarıldı

Kırım berzahında demir yolu kapandı

Berlin, 17 (A.A.) — Alman Umumî Karargâhının resmî tebliği:

Şarkta taarruzlarımız büyük mikyasta bir hareket yolunda inkişaf etmektedir.

Berlin, 17 (A.A.) — Leningrad'ın müdafaa istihkâmları etrafında cereyan eden muharebeler esnasında bir Alman piyade tümeni Sovyet kıt'aları tarafından anudane bir surette müdafaa edilen ve kalelerden müteşekkil bir hattı yarmağa ve oldukça mühim bir noktayı zaptetmeğe muvaffak olmuştur. Bu Alman tümeni 91 kale sustırmuş ve 800 den fazla esir almıştır. Alman kıt'aları bundan başka düşmanın müteaddit tanklarını, bir çok topunu ve el silâhlarını iğtinam etmişlerdir.

15 Eylûlde, Alman bombardımanları neticesinde, Kırım berzahından geçen demiryolu bir çok nokta üzerinde tahrip edilmiş ve kesilmiştir. Ezcümle mühim bir Sovyet garı, büyük çapta bombalarla hasara uğratılmıştır. Stuka tayyarelerinin hücumu ile ayrıca bir seri Rus tahkimatı da ya tahrip edilmiş veya hasara uğratılmıştır.

SOVYET TEBLIĞI

Bütün cephede muharebeler devam ediyor

Evvelki gün 78 Alman tayyaresi düşürdük

Londra, 18 (A.A.) — Sovyet tebliği:

17 Eylûlde kıt'alarımız bütün cephede düşmanla anudane muharebeler yapmışlardır.

15 Eylûlde 78 Alman tayyaresi tahrip edildi. Bizim kayıbımız 24 tayyaredir.

Londra, 18 (A.A.) — «B.B.C.» Gece yarısı neşredilen Sovyet tebliği bü-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Üç Hırsız Çocuk!

Dolmabahçe saat kulesinden 44 kilo kurşun sökmüşler!

Mustaaf, Şevket ve Cevdet isimlerinde üç küçük çocuk Dolmabahçede tramvay caddesindeki muvakkithanenin kulesine çıkarak 44 kilo kurşun sökmüşlerdir.

(Devamı 3 üncü Sahifede)

İcra Vekilleri Heyeti

Millî Şef'in Reisliğinde toplandı

Ankara 18 (Telefonla) — İcra Vekilleri Heyeti, dün saat 10 da Başvekâlette Reisicumhur İsmet İnönünün riyasetinde toplanmıştır.

Havagazi Saatleri

Eski abonelerden sökülerek her ay maktu ücret alınacak

Belediye Reisliği hava gazı saatlerinin azlığını ve yeniden abone olmak isteyenlerin çokluğunu nazarı dikkate alarak yeni bir karar vermiştir. Bu karara göre hava gazı şirketinin eski abonelerindeki saatler sökülerek

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Bir doktor vatandaşlığımızdan çıkarıldı

Aslen Kıbrıs doğumlularından ve vatandaşlarımızdan olup eleyyem yabancı bir devlet hizmetinde bulunan ve bu hizmeti terketmesi teklif olunduğu halde devam eden doktor Ata Refik, Türk vatandaşlığından çıkarılmıştır. Diğer taraftan muhtelif tarihlerde yurdumuza gemliş olan 1827 kişi Türk vatandaşlığına kabul edildiler.

Fransa üzerinde bir hava muharebesi

Londra 18 (A.A.) — «B.B.C.» dün İngiliz tayyare teşekkülleri şimali Fransada bir sun'i petrol fabrikasını bombalamışlardır. Vukua gelen hava muharebesinde yedi Alman tayyaresi düşürülmüştür. Sekiz İngiliz tayyaresi kayıptır.

Taksi buhranı neden ileri geliyormuş?

Bazı zenginler taksileri kiralayıp piyasadan çekiyorlar!

Şoförler cemiyeti ve Belediye bu hususta tedbir arıyorlar

Son günlerde taksi otomobilleri bazı zengin kimseler tarafından kiralanmağa ve piyasadan çekilmeğe başlamıştır. Hususî otomobilleri çalışamadığı için şimdiye kadar taksi otomobiline binmekte olan bu zenginler benzin tahdidi üzerine istedikleri zaman taksi bulamadıklarından ve istedikleri yerlere de gidemedikleri rinden taksi otomobillerinden birini münhasıran kendi işleri için kiralamağa başlamışlardır.

Bu şekilde bazı taksiler hususî otomobil şeklini almağa ve dolayısile seyrüsefer sıkıntısı daha fazla artmağa başlamıştır. Bilhassa bu usul gittikçe rağbet bulduğundan piyasada serbest taksinin yakında büsbütün azalacağı anlaşılmaktadır. Şoförler Cemiyeti ve Belediye bu hususta bir etdbir alınması için tetkiklere geçmişlerdir.

HARP VAZİYETİ

Cenupta Rus ordusu Dinyeper şarkına yerleşmeğe çalışan Alman kuvvetlerine neden mukabil taarruz yapamıyor?

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

Cenup cephesinde Budiyeni ordusunun vaziyeti bugünlerde nazik bir safhaya girmketedir. Bu cephede harekât yapan Alman ordusu Dnyeper nehrini şarki Ukraynanın merkezi olan Harkof istikametinde ve mansap tarafında da Kırım istikametinde şarka geçmiş bulunuyor. Harkof istikameti üzerinde Kremensugda bir köprübaşı tutmuş ve Dnye-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Karadenizde bir Sovyet cüzütamı etrafı kulluyor

BOL ÇEŞİD ve YENİ STİL
MOBİLYA
Almak veya görmek istiyenler
HARAÇÇI KARDEŞLER Limited ŞİRKETİ
Salonlarını bir defa gezmekle tatmin edilirler.
İstanbul, Fincancılar, Rızapaşa yokuşu No. 59/61/63. Telefon 22060

Almanların 10 bin zayiat verdikleri büyük muharebe

Moskova yolunu açmak teşebbüsü nasıl akim kaldı?

Moskova, 18 (A.A.) — Smolensk'in 56 kilometre Şimali Şarkisinde Yartsevo'nun Mareşal Timoçenko kuvvetleri tarafından işgalindeki hayati ehemmiyet dün İzvestia gazetesinde General Rokossovski'nin yazdığı bir makale ile tebarüz ettirilmiştir.

General bu makalesinde Yartsevo ile Smolensk'i'n 48 kilometre Cenubu

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Alman - Sovyet HARBİNE BİR BAKIŞ

KIZILORDU Smolensk'i çeviriyor

Bu bölgede hezimete uğrayan Almanlara 10 bin zayiat verdirilmiş

Leningrad muharebesi şiddetle devam ediyor

(Yazısı 3 üncü Sahifede)

ÇERÇEVE

ANAHTAR NEREDE

NECİP FAZIL KISAKÜREK

— Anahtar nerede?
— Suya düştü.
— Su nerede?
— Öküz içti.
— Öküz nerede?
— Dağa kaçtı.
— Dağ nerede?
— Yandı yandı, kül oldu...

●

— Zevk nerede?
— Kuyunun dibinde.
— Kuyu nerede?
— Arsanın içinde.
— Arsa nerede?
— Fabrika leşinin altında.
— Fabrika leşi nerede?
— Boğaziçi kıyılarında.
— Boğaziçi kıyıları nerede?
— Hatıralarda.
— Hatıralar nerede?
— Uçtu uçtu, bulut oldu.
(Avlayacakları, iş başında görüyorum.)

●

— [illegible] nerede?
— Peri masallarında.
— Peri masalları nerede?
— Ölen dadının beyninde.
— Ölen dadının beyni nerede?
— Böceğin kursağında.
— Böceğin kursağı nerede?
— Hayvanat kitaplarında.
— Hayvanat kitapları nerede?
— Talebenin çantasında.
— Talebenin çantası nerede?
— Tekerlendi, tekerlendi, top oldu.
(Kurtaracakları, iş başında görüyorum.)

●

— Medeniyet nerede?
— Avrupada.
— Avrupaa nerede?
— Bir kan fıskiyesinin arkasında.
— Kan fıskiyesi nerede?
— Vahşet havuzunda.
— Vahşet havuzu nerede?
— Belâ selinin ucunda.
— Belâ selinin ucu nerede?
— Yeni doğacak medeniyetin eşiğinde.
— Yeni doğacak medeniyetin eşiği nerede?
— (BÜYÜK DOĞU) da.
— (Büyük Doğu) nerede?
— Pişti pişti, kızıl elma oldu..
(Devşirecekleri, iş başında görüyorum.)

HALK FİLOZOFU

İSTANBUL'UN TALİİ

REŞAT FEYZİ

İstanbula şu tesis, bu hizmet, filân iş lâzım.

Dediğiniz vakit, aldığınız cevap daima şu olurdu:

— Takdir ediyoruz, bunları elbette biz de düşünüyoruz. Fakat, para yok.

Para yok denildiği vakitler, para bulmak, bugünden çok daha kolay ve imkân şartları çok daha müsaitti. Bugün, biliyorsunuz, dünya harbi memleketleri iktısadî bir tazyik ve darlık içinde bulundurmaktadır. Bu dünya havasının bize tesir etmediğini iddia etmek gülünç olur.

Bugün, hayat daha pahalı, gelir daha az, istihlâk ve istihsal daha aşağı, dolayısile belediye resim ve vergileri tahsilâtı daha müşkül iken para bulunabiliyor.

Bugün, devlet dünya politikası karşısında, elinden gelen her tedbirle Millî Müdafaa hazırlıkları görüyor. Bütçenin mühim bir kısmı, fevkalâde tahsisatların hemen topu, Millî Müdafaaya veriliyor. Bütün bunlara rağmen, devlet İstanbulun ihtiyaçları için maddî, manevî yardım ve müzaheret-te bulunabiliyor.

Dünün şartları içinde, bu yardımlar, şüphesiz çok daha geniş olabilirdi.

Mesele iş bilmektir. İş bilenin, kılıç kuşananınmış. İstanbul baştan başa bir imar faaliyeti içindedir. Ve hangi şartlar altında bu imar faaliyetinin yürüdüğünü yukarıda izah ettim. Eğer, dün, böyle bir teşebbüse girişilmiş olsaydı, İstanbul, daha erken bu faaliyete sahne olacak, bir çok belediye hizmetleri daha erken tamamlanacak, bir çok yeni tesisler daha çabuk vücut bulacaktı.

Fakat, çalışmak lâzımdı, çalışmak.. lâf değil!

Üzülmek, yorulmak, İstanbulun derdini, ihtiyaçlarını söylemek, haykırmak, icap ederse söyliye söyliye yüksek makamların başını ağrıtmak lâzımdı.

Para yok, diye, el kol bağlı oturmak bir iş midir, sanki?..

GÜNÜN TENKİDİ

Eski Ramazanlarda Karaköz

Ramazan diyince insanın hatırına gayri ihtiyarî Karagözün gelmemesi mümkün mü?. Karagözün bir ismi de hayaldir. Bizim çocukluğumuzda, İstanbulda çok meşhur «hayali»ler vardı. Eskiler bilir, burada hayalî tabiri, Karagözü oynatan san'atkâra delâlet eder. Eski Ramazan gecelerinde Şehzadebaşında, şehrin diğer semtlerinde, hattâ mahalle aralarında, derece derece Karagöz oynatılan yerler açılırdı. Bütün çoluk çocuk buralara dolar, zevkle, heyecanla Karagöz seyrederdik. Karagöz, iyi oynatılırsa, seyretmesi zevklidir.

Fakat, şimdiki çocuklar, Karagözden hiçbir lezzet almıyorlar. Nitekim Ankarada bunun temsîlî yapıldı. Bugünün çocukları Karagözü beğenmediler, çok basit, iptidai ve zevksiz buldular. Demek oluyor ki, Karagöz devrini ikmal etmiş, tarihe karışmıştır. Bugünkü cemiyet, Karagöze tahammül edemiyor. Artık onu canlandırmak mümkün değildir.

İyi Karagöz oynatanlardan Şehir Tiyatrosu artistlerinden Hazımı unutmamak lâzımdır. On yıl kadar oluyor, şimdi Sakarya ismi verilen eski Elhamra sinemasında, Hazımın bir Karagözünü seyretmiştim. Bir şaheserdi. Hazım, kuvvetli bir san'atkâr, zeki ve orijinal tarafları olan bir insan olduğu için, Karagöze yeni espriler katıyor, yeni bir çeşni verebiliyordu.

Çocukluğumuzda, Şehzadebaşında, Ramazan geceleri seyrettiğimiz Karagöz, klâsik Karagözdür. Karagözün en meşhur oyunlarından ve ilk hatıra gelen Yalova Safası dır.

Bilmiyorum, Eski çocukların türkçesi daha mı kuvvetli idi. Şimdi düşünüyorum da, Karagözün bilhassa birinci perdesi öyle muhaverelerle geçer ki, bu dili, bugünkü çocukların anlaması ve zevkine varması mümkün değildir. Tamamen lûgatlarla dolu tumtıraklı bir Osmanlıca..

Hacivat tipi, bilirsiniz, efendi, çelebi, bilgiç bir şahsiyettir. Hacivadın dilini anlamak kolay mı?. Zaten, Karagözün bütün çektiği müşkülâ da, Hacivadın dilini anlamamaktan ileri gelir, espriler buradan doğar. biz de katıla katıla gülerdik.

Karagözde, bir tussuz Delibekir vardı ki, çocuklar, bu tipten hem pek hoşlanır, hem pek korkardık. Belinde kocaman bir saldırması, uzun bir külâhı vardı. Kalın sesli idi. Pat küt gelir, bağırır, çağırır, nağralar atardı. İçerideki bacı bile korkar, sesi titrerdi.

Çocukların hoşuna giden birşey de taklitlerdi. Arap, Arnavut ilâh. Perdede görünürler, kendi şivelerile konuşurlar, burada kahkahayı basardık.

Bu taklit bahsi ayrı bir mevzudur. Eskiden tulûttan, orta oyunundan, Karagözden, meddahlıktan ayrı bir de taklit san'atı vardı. Bu san'atın iyi yetişmiş ustaları vardı. Komik Naşit, taklidin hayatta son üstadıdır. Naşidin en fazla muvaffak olduğu oyunları taklitli komedileridir. Meselâ, onun bir Sürpik dudusu vardır ki, harikulâdedir. Naşidi, neş'eli olduğu ve içinden gelerek oynadığı akşamlar, Sürpik dudu rolünde seyretmek, değme zevklere değişilmez.

Karagözde de iyi taklit yapanlar vardı. Bu gibi san'atkârların salonları hıncahınç dolardı.

Eski çocuklar, evlerinde Karagözcülük oynarlar, mukavvadan Karagöz satın alırlar; yatak çarşafından beyaz perdeler kurarlar; mumlar yakarlardı. O zamanların da kendine göre böyle eğlenceleri vardı.

R. SABİT

MAHKEMELERDE

Yazan: HÜSEYİN BEHÇET

Işe ya lord, ya mort diye girdim.. Ne lord oldum, ne mort!

Topallıya topallıya yürüyor, her adımda, çehresinde iztırap alâimi beliriyor, yüzünü buruşturuyor, dudağını ısırıyordu. Arkasından da, elinde bir evrak tomarı taşıyan bir polis takip ediyordu. Belli idi ki, mahkemeler-den birine verilmek üzere bura-ya getirilmişti. Kılığı kıyafeti, orta halli bir adamın kılık ve kıyafetine benziyordu. Polis, topallıyan adamı getirip bir iki mevkufun oturduğu bir kanapeye oturttu. Kendisi de yanında, ayakta durdu. Yeni gelen ve topallıyan adam, yanında oturan mevkufun hiç de yabancısı değildi. Birbirlerini görünce,

— Vay Recep!

— Vay Yusuf, yine mi piyastos? diye selâmlaştılar.. birbirlerine iltifatta bulundular. Kanapede oturan mevkuf, yeni gelene sordu:

— Ulan Yusuf.. fena topallıyorsun.. enselendiğin zaman galıba fena marizlediler? Cızlâmı çekip yakanı kurtaramadın mı?

Beriki, derdli derdli,

— Yok canım.. dedi. İyi bir vurgun peşindeydim. Amma, olmadı. Apartımanın ikinci katından atladım. Aşağıda bayılıp kalmışım. Ne belim tutuyor; ne ayaklarım...

— Sen de hep böyle yağlı işler, vurgunlar peşinde dolaşırsın amma, adamakıllı bir vurgun vurduğunu da göremedik.

— Yok bu seferki sahihden iyi vurgun olacaktı. Amma, ihtiyatsız hareket ettim. İçerideki kocakarıyı uyandırdım. Onun orada yattığını bilseydim öyle yapmazdım ya.. bu işe girerken zaten gözümü kararttım. Ya lort, ya mort diye girdim...

— Ona müslümanca, ya devlet başa, ya kuzgun leşe! derler. Senin söylediğin onun frenkçe-si...

(Devamı 4 üncü Sahifede)

TAKSİ tahdidatı

Yeniden münavebe usulünün ihdası tetkik ediliyor

Öğrendiğimize göre alâkadarlar taksilerin işleme şekilleri üzerinde yeniden değişiklik yapmak üzere tetkiklerde bulunmaktadırlar. Taksilerin bir müddet evvel olduğu gibi münavebe ile işletilmesi ve bu suretle bugün bütün taksilere verilen benzinin daha az miktarda otomobile verilerek bunların günde daha uzun mesafe katetmelerinin temini düşünülmektedir.

Bu suretle müşteriler bir otomobille uzak yerlere gidebilecekleridir.

Çimento satışı

Her dükkânda tasdikli bir fiat listesi bulunacak

İktısat Vekâleti, çimento satışlarının her tarafta tesbit edilmiş fiatlerle yapılmasını ve bu hususta daimi kontrollerde bulunulmasını alâkadarlara bir emirle bildirmiştir. Bu emre göre tekmil müesseseler kendi mıntakaları için tesbit edilmiş olan çimentoların fiatlerini tasdikli listeler halinde herkesin görebileceği yerlere asacaklardır.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ 7 Teşrinievvelde Taksim Belediye Gazinosunda Dede Efendi konseri yapılacaktır. Bu konserlerin Ankara radyosu ile neşrine çalışılacaktır.

★ Darülâcezedeki çocuklardan 70 çocuk önümüzdeki Pazartesi günü imtihan olunacaklardır. Belediyece bunlara hediyeler tevzi olunmuştur.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Yarından sonra dükkânlarına fiat listesi asmıyan dükkâncılar Fiat Mürakabe Komisyonuna verilecekleridir.

★ Şehremininde 116 numaralı bakkal Alinin dükkânında Toprak Mahsulleri Ofisinden aldığı onlardan fazla miktarda un bulunmuş ve tahkikata geçilmiştir.

★ Dün bir altın 25 lira 30 kuruştan muamele görmüştür.

MÜTEFERRİK:

★ Keresteciler—Eyüp hattında çalışan 3121, 3116, ve 3015 numaralı otobüslerde kesilen biletler ikişer defa kullanıldığından 15 gün müddetle seferden menolunmuşlardır.

★ Bazı açık gözlerin motör ve kayıklara mahsus yeiken bezleri topladıkları öğrenilerek tetkiklere geçilmiştir.

DIŞ Politika

Japonya ve Mihver

Yazan: Ahmet Şükrü ESMEN

Son birkaç hafta içinde beynelmilel münasebetlerde, pek bâriz olmamakla beraber, yakından bakıldığı zaman, mahsûs derecede açık bir cereyanın inkişaf etmekte olduğu görülüyor. Japonyanın Mihvere karşı sadakatinde sezilen bir soğukluk nisbetinde Amerikanın Almanyaya karşı vaziyetinde de bir sertlik hissedilmektedir. Hangisinin hangisinden müteessir olduğu pek belli değildir. Fakat muvazi olarak yürüyen bu iki vaziyet arasında yakın münasebet olmak gerektir.

Japonya, üçlü pakta iltihak edeli, aradan tam bir sene geçmiştir. Japonlar geçen eylûl ayının sonlarında Almanyanın ittifakına girdikleri zaman, Birleşik Amerika henüz Almanyaya doğru kımıldamıya başlamıştı. Harbin başlangıcından sonra, Fransanın yıkılışına kadar, Amerikanın Avrupa harbi karşısındaki vaziyeti, İngiliz davasına sempati göstermekten ibaretti. Fransa yıkıldıktan sonra bir aralık İngilterenin de Almanya ile anlaşmıya varacağı ve varmazsa, Almanların istilâsına uğrıyacağı zannedildi. Fakat eylûl ayı içinde İngilterenin Almanya ile anlaşmak niyetinde olmadığı anlaşıldı. Bunun üzerine, Amerika İngiltereye elli destroyer vermeğe muvafakat etti.

İngiltere Amerikadan yardımından mahrum edilip de yalnız başına kaldığı takdirde Almanya tarafından mağlûp edileceğe benziyordu. Fakat Amerikanın müdahalesi vaziyeti değiştirebilirdi. İşte bu sebepledir ki bir taraftan Amerika İngiltereye doğru temayül ettikçe, diğer taraftan buna mâni olmak ümidile Japonya ile Almanya arasındaki ittifak imzalandı. Fakat aradan geçen bir sene zarfında vaziyet çok değişmiştir.

Üçlü paktın imzası üzerine Avrupa harbine karşı lâkayt kalacağı zannedilen Amerika, bilâkis, İngilterenin mukadderatile daha yakından alâkadar olmuştur. Bu paktın imzasından sonra Amerika meşhur «icar ve iare» kanununu kabul ederek İngiltereye geniş ölçüde yardımda bulunmuya başlamış ve icabederse fiilî olarak harbe girmekten de çekinmiyeceğini anlatmıştır. Amerika yalnız İngiltereye değil, Japonyayı daha yakından alâkadar eden Çine de «icar ve iare» kanunile yardımda bulunarak, Japonlara meydan okur bir vaziyet almıştır. Bundan başka her hal ve hareketile anlatmıştır ki İngiltereyi mağlûp etmek için Amerikayı da mağlûp etmek lâzımdır. Amerika mağlûp edilmedikçe, İngilterenin mağlûbiyeti de bahis mevzuu olamaz. Nihayet Almanya Rusya ile henüz neticesi belli olmıyan bir mücadeleye girişmiştir Amerika, derhal Rusya hakkındaki maddî alâkasını da göstermiştir.

Bu şartlar altında Japonya, Mihverle olan münasebetlerini yeni baştan tetkik etmek lüzumunu hissetmiş olacaktır. Filhakika bu şartlar altında Japonya için hareketo geçemek intihar manasını tazammun edebilir. Japonya bir ada devletidir. Fakat donanması Amerika donanmasından daha zayıftır. Hava kuvveti ise, Amerikanın hava kuvvetile mukayese edilemiyecek bir haldedir. Halbuki harbe tutuştuğu takdirde Amerikanın, İngilterenin ve hatta Rusyanın müşterek cephesile karşılaşması yakın bir ihtimaldir. Gerçi bu üç devlet Japonyayı kışkırtmamak için aralarında Uzakşarka ait bir anlaşma olduğunu bildirmemişlerdir. Fakat İngiliz - Amerikan - Rus münasebetlerinin bugünkü şekli, böyle bir anlaşmanın mevcut olduğuna şüphe bırakmamaktadır. Japonya Uzakşarkın İtalyasıdır. Bir harbe girmek için iki şeyden emin olmak ister: Evvelâ harbin kısa olacağından, ikincisi de zaferin kendi ittihak ettiği zümre tarafından kazanılacağından.

İşte bu şartlar altındadır ki Başvekil Prens Konoye, Ruzvelte yolladığı bir mesaj ile görüşme kapısını açmıştır. Anlaşılıyor ki

(Devamı 4 üncü Sahifede)

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

RADYONUN SPİKERLERİ

Radyomuzda spiker olmak için müsabaka imtihanına giren 25 gençten üçü muvaffak oldu. Bu üç kişide aranan bütün şartlar elbette vardır. Muvaffak olamıyan diğerlerinde acaba noksan olan şart ne idi? İyi Türkçe mi bilmiyorlardı?

Bir arkadaş:

«— Canım, dedi, o da kusur mu? O hata kadı kızında bile vardır.»

KADIN ÇORAPLARI

İnce ipekli kadın çorapları o derece pahalandı ki, artık, çarşıya gidip bir çift çorap satın almak, bir servet sahibi olmağa delâlet ediyor. Aksi gibi, mevsim icabı artık çorapsız da gezilmez. Ne yapmalı?

Bir arkadaş şöyle dedi:

«— Hesap ettim, karımı altı ay kış sıcak iklimli memleketlerde seyahat ettirmek, bütün kış ona çorap yetiştirmekten daha ucuza mal olacak..»

İSTANBUL HALKINA

Geçen gün şöyle bir ilân müsveddesi elime geçti: «İstanbul tramvay idaresinden: Geçen kış bütün mevsim üstü kapalı bekleme yerleri yapılamadığından, sayın halk yağmurda soğukta ayaz kesti, hasta oldu. Bu kış, ayni hallerle karşılaşmamak için, yolcuların şimdiden birer şemsiye tedarik etmelerini ve birer de sağlam muşamba edinmelerini tavsiye ederiz.»

AHMET RAUF

Yeni bir tebhir evi

Otobüsler Otomobiller ve vagonlar da etüvden geçirilecek

Gelediye, şehrimizde büyük ve modern bir tebhirhane inşasına karar vermiştir. Bunun yeri ve nasıl inşa olunacağı hakkında tetkikler yapılmaktadır. Tebhirhane demiryolu civarında olacak ve icabettiği zaman otomobiller, arabalar, vagonlar ve otobüsler de burada dezenfekte edilecektir.

Şoförlere birer haftalık Benzin verilecek

Başvekâletten vilâyetlere gönderilen bir tamimle şimdiye kadar karne usulile üç günlük benzin alabilen şoförlere bundan sonra bir haftalığa kadar benzin verilmesi bildirilmiştir. Bu suretle şoförler bir defa da bol benzin alabileceklerdir.

HALK SÜTUNU

İŞ ARIYOR

Eski yazıyı bihakkın bilen ve orta derece tahsili olan, ayni zamanda Akşam Kız San'at Mektebinden diplomalı bulunan dikişi düzgün, mütevazi temiz bir ailenin genç kızı kanaatkâr bir ücretle daimî bir iş aramaktadır. Halk Sütununda «Erzurumlu» rumuzuna yazılması.

ARANIYOR

Çatalcada Fabrikatör Ali Haydar Görener bir makinistle bir tenekeci aramaktadır.

Eser kopya ve tebyiz ettirilmek üzere eski harflere bihakkın vâkıf, yazısı düzgün bir bayan aramanmaktadır. Talip olanların Halk Sütununda Kâtip rumuzuna yazmaları mercudur.

Yeni doğmuş bir çocuğa anne şefkatiyle bakabilecek, gürbüz, orta yaşlı bir bayan aranmaktadır. Cağaloğlu Sıhhat Yurduna müracaat.

Ortaköy Şifa Yurdu hastabakıcı bayanlar aramaktadır.

İskenderun Gümrüğünde bulunan mallar çekilmezse...

Ticaret Vekâleti, İskenderun gümrüğünde mallar bulunup da bunları 18 eylûl gününe kadar çekmiyenler hakkında millî korunma kanununun 28 inci maddesinin tatbik edileceğini alâkadarlara bildirmiştir. Bu gibi mallar Vekâlet tarafından çekilerek piyasaya tevzi olunacaktır.

Su doldurulup içilen küpte define bulduğunu sanan kadın!

Evsahibinin beşibirliklerini ve mücevherlerini aşıran Münevver tevkif olundu!

Gedikpaşada bir evde garip bir vak'a olmuştur:

Gedikpaşada oturan Horni isminde evhamlı bir kadın, mücevherlerini, bu arada beşibirliklerini evinin mutfağında gömülü küpe koyarak saklamak itiyadında imiş. İddiaya nazaran, bir gün bu ev sahibi sokakta iken, evin üst katında kiracı Münevver mutfağa inmiş, küçük kapağını açıp bir maşraba su almıştır. Bu sırada, suyun dibinde ışıldıyan şeyler gözüne ilişmiştir. Münevver, merakla elini suya sokup mücevherlerle beşibirlikleri çıkarmış ve «define buldum» diye bunları yanında saklamıştır. Sonra, beşibirlikierden birini seviştiği Ahmet isminde birine düğün masrafı yapmak üzere vermiştir. Bir kaçını da kendi kozdurmuştur. Aradan bir müddet geçince, küpünü yoklıyan ve mücevherlerile beşibirliklerini göremiyen Horni, telâşla polise koşmuştur. Dün, Adliyeye gönderilen Münevver, Sultanahmet Birinci Sulh Ceza mahkemesinde sorguya çekilmiş, neticede, hâkim Reşit Nomer tarafından, hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir. Ahmet serbest bırakılmıştır.

Mısır Çarşısı

260 bin lira sarfile ay başında tadil olunacak

Mısırçarşısı 260 bin lira sarfile tamir edilecektir. Çarşı gerek dahilden ve gerekse hariçten esaslı surette tamir olunacak ve bu tamirat tarihi kıymetine halel gelmiyecek şekilde yapılacaktır. Önümüzdeki ay başında tamirata başlanacaktır.

Lise ve Orta mektep müdürleri toplanıyor

Lise ve orta mektep müdürleri önümüzdeki hafta içinde umumî bir toplantı yapacaklardır. Bu toplantıda yeni ders yılı için mektep ve talebe vaziyetlerini görüşerek bazı kararlar vereceklerdir Toplantıya Maarif Müdürü B. Tevfik Kut riyaset edecektir.

Bizbize

Barbarosun Türbesi

27 eylûlde büyük Türk denizcisi Barbaros için Beşiktaşta türbesi önünde bir ihtifal yapılacak. İki yıldır, Barbarosun türbesi civarı istimlâk ediliyor. Epeyca açıldı. Fakat, asıl güzellik türbenin denizden tamamen görünmesini temin ettikten sonra meydana çıkacaktır. Bizce, Beşiktaştaki vapur iskelesi çok fena yere kurulmuşur. Bu iskeleyi buradan tamamen söküp atmak lâzımdır. Ve iskelenin bulunduğu sahile güzel bir rıhtım yapılmalı, bu rıhtımdan türbeye kadar olan saha tamamen boş olmalı, buraya ağaç, çiçek ve saire dikmelidir.

BURHAN CEVAT

EDEBİ ROMAN: 111

Bir Cinayet Davası

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

— Adalet prensipleri ve avukatlık terbiyesi hakkında verdiğiniz kısa konferans çok mühim, ancak bu ehemmiyet için dir ki, ben de adalet prensiplerine uygun ve mesleğimin icaplarına sadık olarak tam bir bitaraflıkla hareket ediyor, Vedatla aslâ alâkası olmıyan bir cinayet davasını aydınlatmaya çalışıyorum. Siz konferans vereceğiniz yerde lûtfen bana şu iki sualin cevabını verir misiniz?..

Dedi ve.. suallerini sıraladı:

— Bir: Recai adındaki çiftlik kâhyasına gönderdiğiniz para, mücevherlerin satışından alınan paradan mıdır, yoksa bankadan çekilen para içinden mi ayrılmıştır?.

İki: Mehmedi eczaneye gönderip aldırdığınız ilâçlar arasındaki beş paket pamuk, bir şişe tentürdiyot, yedi tüp morfin ve klorofom cinayet gecesine rastladığına ve bu da henüz mahkemede söylenmemiş olmasına rağmen bizce tahkik edilmiş olmasına nazaran tarafınızdan nerede ve nasıl kullanılmıştır?

Bu iki sualime bir üçüncüsünü ilâve ediyorum: Önce uşaklara neden bol keseden bahşiş dağıtır gibi izin verdiniz, tiyauroya gönderdiniz ve Şabanı evde bıraktınız? Şabanın hastalığı bence pek aşikâr bir hakikattir ki, tamamile müretteptir ve tam bir kasdin ifadesidir.

Ferdi suallerini sormuş olmasına rağmen izahat ve beyanatına devam ediyordu:

— Siz muhakemede durmadan sanki bir vazife ifa ediyormuş gibi mütemadiyen Şükriyeyi çok sevdiğinizi, onun ye'si içinde perişan bir hale düştüğünüzü söylüyorsunuz.

Bütün bu sözlerinizle cinayetten evvelki ve sonraki hareketlerinizin tam bir tarzda ifade ettiğinin ya siz farkında değilsiniz; yahut da bizi farketmiyecek kadar gafil telâkki ediyorsunuz. Başkalarının anlayışına bu derece gaflet isnad edebilmek için herhalde çok gafil olmak lâzımdır.

Haydi lûtfen suallerime cevap verin.

Ferdi bu sualler ve bu sözler karşısında biraz, biraz değil bir hayli durdu, düşündü, sonra soğuk terler dökerek:

— Suallerinizi kendime telâkki etmiyorum.

Diye bir cevap verdi. Muzaffer:

— Nasıl telâkki edemezsiniz ki, bu hâdiselerin bizzat içinde olan sizsiniz. Ancak vereceğiniz izahat bu kirli ve gizli cinayetin içyüzünü aydınlatabilecektir.

Dedi. Söyleyişi sertti. Fakat, Ferdide hareket yoktu. Dik dik ve isyan dolu bir eda ile Muzafferin gözleri içine bakıyordu. Bu sırada avukat Cemil yerinden kalktı, hâkime:

(Devamı var)

Tefrika No: 60

Sürü Çıngırakları

Yazan: CAHİT UÇUK

Dün gece, bir iş için çiftliğe gelen Recebi yalnız görebildim. Gözlerinde buğulu bakışlarla uzun uzun bana baktı. Hiç bir şey söylemeden, saatlerce konuşmuş gibi, ruhuma bir sükûn çöktü:

— Recep sensiz olamıyorum!..

Diye mırıldandım. Başını önüne eğdi. Gayet yavaş bir sesle:

— Ben de!..

Dedi. Sonra ilâve etti:

— Yarın herkes düğüne gidecek... İstersen biz de «Zorbahan»a gidelim... Sabah pınarda beni bekle...

Bu sabah şafakla düğüncüler, iki saat ilerdeki «Budaklı» köyüne gittiler. Yıldız, Zehra ninenin gelinlik elbisesini giydi. Saçlarını ince ince ördürmüştü. Göz kamaştıran taze bir köy kızı gibi olmuştu.

Onları götüren kağnı arabalarının gıcırtıları duyulmaz olunca, koşarak pınara gittim. Recep, pınarın başında heykel gibi dimdik durmuş, beni bekliyordu. Yüzünde derin bir sükûn vardı. Gülümsedi:

— Gidelim Figen...

Yanyana pınarın arkasındaki patlıkadan «Zorbahan»a yoluna çıktık. Biraz sonra yokuş başladı. Hiç yorulmadan tırmanıyoruz. Tepeye giden ince yol hariç her taraf zümrüt gibi yeşil. Köydeki otlar kısmen sararmıştı. Recebe sordum.

O, «Zorbahan»ın tepesindeki karları gösterdi:

— Karlar eridikçe, su sızıntıları yavaş yavaş aşağılara iniyor. Onun için «Zorbahan» daima otludur...

Tırmanıyoruz. İnce patika çamlıkların içine girdi.. Rüzgâr esmediği halde çamlar fısıldaşıyor. Burada yürümek müşkül. Kuru çam igneleri ayaklarımızın altından kayıyor. Recep, halime acıyarak, elimden tuttu.

Böyle iki saat kadar, hiç durmadan tırmandık. Bir aralık Recep durdu:

— Artık gitmiyelim!..

— Niçin? Yoruldun mu?..

Güldü:

— Geldik!..

Sonra bir çeyrek daha yürüdük. Çamların arasından küçük bir düzlüğe çıkmıştık ki, sevinçle haykırmaktan kendimi alamadım.

Önümüz bir uçurum gibi boşluklara açılmıştı. Aşağılarda, çok derinlerde deniz görünüyor. Sert bir rüzgâr vücudüme çarpıyordu. Recebe yaklaştım.

Aşağılara bakıyorum. İçinde baba ocağım bulunan şehir, çok uzaklarda sihirli bir göl gibi parlıyan denizin kıyısına yapışmış. Bir oyuncak şehre benziyor. Baktıkça aramızdaki mesafe genişliyor. Şehir, maddî olduğu kadar manen de uzaklaşıyor Kendimi, içinde bulunduğum muhite, insanlara tamamile vermiş olduğumu memnuniyetle anlıyoru.

Recep, yanımda kıpırdısız duruyordu. Birden döndüm. Bu âni dönüş, onun yüzündeki keder ve azap çizgilerini görmeme sebep oldu. Adeta ağlıyacak halde idi. Ona daha fazla yaklaşarak, omzundan sarstım:

— Recep ne oldun söyle...

Elimin dokunduğu vücut, parmaklarının altında titrer gibi oldu. Dikkatle yüzüme bakıyordu. Yavaş yavaş o keder çizgileri gevşedi. Yüzüne değişik, hattâ haşin bir görünüş veren azap, yumuşayarak eridi. Gerilmiş gibi duran başını öne doğru eğerek, her zamanki sıcak sesle:

— Korktum, dedi.

Korku, Recep için ne yabancı bir kelime. Zaten dudakları, sesi bu yeni hissi ifade eden kelimeyi söylerken çocuklaştı.

— Neden korktun Recep?.. Sen korku bilir misin?.

Omzunda duran elimi kaparak, şiddetle sıktı Parmaklarının çıtırdadığı, içimin zevkli bir acıyla dolduğunu ona söylemedim. Güldüm:

— Demek ki korkuyorsun?.. Bu uçurumlardan mı?..

Başını salladı:

— Şehirden!..

Recebin hakkı vardı. Gözlerimin önüne yollar, yollar, yollar geldi. İnsanları kavuşturan, ayıran uzun yollar. Ve o yolların sonundaki evim. Beni hâlâ uman, simsiyah saçlarının arasında gümüşü teller parlıyan kocam, nafiz bakışlı, kocaman siyah gözlerile bana bakıyor gibi.

— Yıldız: «Ablamla beraber döneceğiz. Annem beraber gelirsiniz de» mişti. Bu kadar uzun hasrete dayanamayız.» diyordu..

Onları özledim. İçimde hasret var. Fakat daha gerilerdeki evim, oradaki adam, herşey, bütün eskiler bana uzak.

Beni merakla seyreden Recebe dönerek başımı salladım:

— Hiç istemiyorum Recep!..

O zaman, yavaşça beni kendine çekti. Gözlerinde yumuşak, rüzgârsız bir alev var.

(Devamı Var)

Son 24 Saat İçindeki Hadiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatur*

Alman Führeri Adolf Hitler, müttefik devletler şeflerile görüşmelerine devam etmektedir. Jurnal dö Jenev'in Berlin muhabirinin bildirdiğine göre, Bulgar Kralı Boris de Führerin umumi karargâhına gelmiştir. Bu ziyarete hususî bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Berlindeki Bulgar sefiri Draganof Salı günü oradan ayrılmıştır. Aynı gazete Fon Papen'in de Berline vasıl olduğunu bildirmektedir.

BULGARİSTANIN HARBE GİRMEK SIRASI GELMİŞ

Romadan Röytere bildirilen bir habere göre, İtalya hükûmeti, Alman Hariciye Nezareti tarafından, Bulgaristanın Rusya aleyhindeki harbe girmesi ânının hülûl etmiş olduğundan haberdar edilmiştir.

Söylendiğine göre, İtalya hükûmeti, Bulgaristanın en ufak bir fedakârlık yapmaksızın arazi itibarile bir çok kazançlar temin etmiş olduğunu nazarı dikkate alarak, Alman Hariciye Nezaretinin bu mütaleasını tasvip etmiştir.

Makedonyadaki nüfuz mıntakaları hakkında İtalya ile Bulgaristan arasında mevcut gerginlik azalmış değildir.

Kırıma karşı taarruza başlanılmak üzere, Karadenizdeki bütün limanları kapaması hususunun Almanya tarafından Bulgaristana emredilmiş olduğu söylenmektedir.

Romanya bu tedbiri evvelce kabul etmiştir.

İtalya, Bulgaristana Moskova ile diplomasi münasebetlerini kesmesini tavsiye etmektedir.

İRANDA YENİ BİR İDARE KURULUYOR

İrandaki vaziyeti mütalea eden Ankara Radyo gazetesi, artık bu memlekette demokrasiye müstenit bir idare kurulacağından bahsetmektedir.

İran Başvekili Fürugi Hân dün İran Milli Meclisinde Şehinşahın istifanamesini resmen okumuştur. Şehinşah bu istifanamesinde ezcümle şöyle demektedir:

«Çok çalıştığım için zayıf düştüm, ihtiyarladım. İranın istikbali için genç hükümdarın çalışması lâzımdır. Onun için kanunî varisim olan büyük oğlum genç hükümdara ordu ve memleketi tevdi ediyorum.»

Bulgar Kralı davet üzerine Führer'in umumî karargâhına gitmiştir. Alman Hariciyesi Bulgaristanın Sovyetlere karşı harbe girmesinin zamanı geldiğini İtalya hükûmetine bildirmiş, İtalya da bu mütaleayı tasvip etmiştir.

Bundan sonra Başvekil kürsüye gelerek, yeni Şehinşahın teşkilâtı esasiyeye sadık kalacağına ve haksızlıkların tamir edileceğine dair olan beyanatını okumuştur.

Bu beyanat üzerine mecliste hayli münakaşalar olmuş, Başvekilin, yeni Şehinşahın teminatını tekrar eden sözleri üzerine münakaşalara nihayet verilmiştir.

Haber verildiğine göre, yeni hükümdarın salâhiyetleri babasınınkine nazaran, pek cüz'i olacak ve demokrasi esaslarına dayanacaktır.

Başvekil münakaşalardan sonra, müttefiklerle İranın münasebetlerinden bahsetmiş ve müttefik kuvvetlerin Tahrana yaklaşmamalarını talep etmiş olmasına rağmen, bu kuvvetlerin Tahrana gelmekte olduğunu, gelseler de endişeye mahal olmadığını, çünkü müttefiklerin hasmane emeller beslemediklerini söylemiştir.

INGILIZ SEFİRİ İZMİRDE BİR NUTUK SÖYLEDİ

İngilterenin Ankara büyük elçisi Sir H. K. Hugessen fuar münasebetile Belediye Reisi ve memleket büyükleri şerefine verdiği bir ziyafette nutuk söyliyerek, Türk - İngiliz ticarî münasebetleri hakkında etraflı izahat vermiştir. Büyük elçi Türk - İngiliz siyasî münasebetlerini de şu sözlerle hulâsa etmiştir:

«Türklerle İngilizlerin birbirlerile serbestçe, samimiyetle ve itimatla konuşabileceklerini biliyoruz. Ve Türk - İngiliz ittifakının Türkiyeye karşı takip ettiğimiz siyasetin temelini teşkil etmekte olduğu ve daima teşkil edeceğini size tekrar söylüyoruz.»

IKİ ISVEÇ MUHRİBİ BATTI

Stokholm yakininde demirlemiş olan İsveç torpido muhripleri grupunda büyük bir infilâk vukua gelmiştir.

Ateşin tesirile üç torpido muhribi, ciddî surette hasara uğramıştır. Mühimmatın infilâkı da bu hasarın vukuunda âmil olmuştur.

İki muhrip batmıştır.

Bir çok ölü, ve yaralı vardır, fakat alevler içinde olan petrol tahlis ameliyatına mâni olduğundan hakiki erkam malûm değildir.

LÂLE Sineması
Yeni mevsimi büyük Sürprizler... Eşsiz Programlarla açmıya hazırlanıyor...
25 EYLÛL PERŞEMBE AKŞAMI
DOROTHY LAMOUR - BİNG GROSBİNİN
Yarattığı senenin en büyük Şaheseri
SİNGAPUR YOLU'nu
İlk galasında alkışlıyacaksınız.

20 Eylûl Cumartesi Akşamı Üçe Kadar
SUADİYE PLÂJ GAZİNOSUNDA
MÜNİR NUREDDİN
Ve arkadaşlarının iştirakile
VEDA EĞLENCELERİ

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN

SON HABERLER

İLMEN GÖLÜ cenubundaki muharebe

Londra 18 (A.A.) — «B.B.C.» Alman kaynakları, İlmen gölü cenubunda 53 bin esir alındığını, 320 tank, 695 topun tahrip veya iğtinam edildiğini iddia etmişlerdir. Bu haber Sovyetler tarafından kat'î surette tekzip edilmektedir.

Hakikatte Sovyet zayiatı 30 bindir. Kaybedilen top 42 dir. 320 tankın zapt veya tahrip edildiği bir hayaldir. Almanların bu muharebede verdikleri zayiat ise 50 bindir.

Almanların 10 bin zayiatı

(1 inci Sahifeden Devam)

Şarkisindeki Yelnir'in zaptının Almanların bu noktadan başlıyarak Moskovaya doğru bir ilerleme hareketi yapmalarındaki ümidi mahvetmiş olduğunu söylemektedir.

Bundan maada Moskova radyosu; bu zaferi müteakıp Sovyet kıt'alarının artık Smolensk'i çevirebilecek vaziyete gelmiş olduklarını da bildirmiştir.

Şark cephesinde cereyan eden muharebelerin en mühimlerinden biri olan bu muharebe hakkında izahat veren General Rokossovski şunları yazmaktadır:

Bir Alman tank fırkası, en kısa tarik olan büyük Autostrade yolu ile Moskovaya varabilmek için bundan altı hafta evvel ani bir ileri hareket yaparak taarruzunu inkişaf ettirmiş ve Yartsevo şehrini zapta muvaffak olmuştur.

Bu mıntakada az miktarda bulunan kuvvetlerimizin nagihani mukavemeti düşmanın ileri hareketini olduğu yerde tevkif edebilmiştir.

Yartsevo yakınlarında ehemmiyetli miktarda tank kaybeden ve yine ehemmiyetli telefat veren Alman kumandanlığı takviye kıtaatı celbederek tekrar taarruza geçmeden evvel müdafaada kalmak zarureti ile karşılaşmıştı.

Kıt'alarımız yaptıkları müteaddit mukabil hücumlarla yalnız Almanların ikinci taarruzlarını akamete uğratmakla kalmadılar, Vop nehrinin Şark sahillerini işgal ederek düşmanı Yartsevo'dan tart ve bütün Alman tank fırkasını da bozguna uğrattılar.

Kıt'alarımız düşmanın mukavemetini kırdılar ve ilk hatlarını bozdular. İşte bu sırada Sovyet piyadesi ileri atıldı. Düşman on bin ölü ve yaralı vererek Garbe doğru ricat mecburiyetinde kaldı. Burada on iki topla mebzul miktarda harp malzemesi iğtinam ve düşmanın yüz topunu ve mühim miktarda malzeme ve techizatını tahrip ettik.

Sovyetler Tahrana girdi

(1 inci Sahifeden Devam)

AMERİKANIN ALÂKASI

Nevyork 18 (A.A.) — İngilterenin Vaşington sefiri Campbell bugün Amerika Hariciye Nazırı Cordell Hull'ü ziyaret etmiştir.

Bu ziyareti müteakip, matbuat mümessillerine beyanatta bulunan sefir, İrandaki faaliyet hakkında Nazıra etraflı malûmat verdiğini söylemiştir.

TAHRAN POLİS MÜDÜRÜ AZLEDİLDİ

Tahran 18 (A.A.) — Polis Müdürü, Hükümdarın şahsî emri üzerine memuriyetinden alınmıştır.

Bulgar cevabı memnuniyete şayan değil!

Londra 18 (A.A.) — Moskova radyosunun bildirdiğine göre, Hariciye Komiseri Molotof, Sovyetler Birliğinin son ihtarına verilen Bulgar cevabının memnuniyete şâyan olmadığını Moskoadaki Bulgar sefirine bildirmiştir.

Alman-Sovyet harbine bir bakış

Alman kaynakları, diğer sütunlarımızda bildirdiğimiz haberlerden maada, Şimalde, Murmansk bölgesinde de Sovyet mevzilerine tesirli hücumlar yapıldığını bildirmektedir.

Buz Denizinde 1000 ve 2000 tonilâtoluk iki Sovyet nakliye gemisi batırılmış, 1000 tonluk diğer bir gemi de hasara uğratılmıştır.

Leningrad bölgesinde Alman hava teşekkülleri Sovyet kıt'alarına şiddetli hücumlarda bulunmakta, mevzileri ve her türlü harp malzemesini tahribe devam etmektedirler.

Sovyet kaynakları, Sovyet kıt'alarının Smolensk'i çevirmek üzere olduklarını bildirmektedir.

Smolensk'in Şimali Şarkisinde vukua gelen bir muharebede Sovyetler, Almanları hezimete uğratmışlardır. Alman zayiatı 10 bin kişi tahmin edilmektedir.

Leningrad etrafındaki harp şiddetle devam ediyor. Sovyetler, bu şehirdeki başlıca binaların ve âbidelerin tahrip edilmekte olduğu haberini yalanlamaktadırlar.

Ladoga gölünde Kahhuasari adası geri alınmış, bu ada için yapılan muharebelerde 800 Fin subay ve eri ölmüştür. Adadaki garnizon esir alınmıştır. Finlerin dört vapuru batırılmıştır.

★ Londra 18 (A.A.) — «B.B.C.» Amiralliğin tebliğine göre, P. 32 denizaltısı geç kaldığından kaybolmuş telâkki edilmektedir.

PASİFİK'TE

(1 inci Sahifeden Devam)

lü malzemenin himayesinde devam etmektedir.

Bir Mihver harp gemisinin cenubi Pasifikte dolaşmakta olduğu zannedilmektedir. Birleşik Amerika filosu bu gemiyi aramaktadır.

Celeplerin zam talebi reddedildi

Et fiatlarına zam yapılması hakkında celeplerin son talebi dün hayvan borsasında toplantıda tetkik edilmiştir.

Neticede, hiç bir sebep görülmediğinden bu talebin reddi kararlaştırılmıştır.

SÜTÇÜLER DE ZAM İSTİYORLAR!

Sütçüler dün Esnaf Cemiyetinde toplanarak fiatlara zam istemişlerdir. Bu talep itirazlara sebep olmuştur. Keyfiyet tetkik olunacaktır.

Asker sigaraları

Yeni bir talimatnameye göre erlerle, onbaşı ve erbaşlardan her birine kendi istihlâk ve ihtiyaçları için satılacak olan asker sigaralarının miktarı günde on sigarayı geçmiyecektir. Sivillerin elinde asker sigarası görülürse derhal müsadere olunacaktır. Bunları satan askerler hakkında disiplin cezası tatbik olunacaktır.

Hava kuvvetleri arasında bir mukayese

Londra 18 (A.A.) — İngilterenin şimdi büyük hava akınlarına maruz kalmadığından bahseden «Taymis» gezetesi Başmakalesinde diyor ki:

«Düşman, eğer Rusyada çok miktarda tayyare kullanmağa ve kaybetmeğe mecbur bir vaziyette kalmamış olsaydı, İngiltereye karşı bir hava taarruzu açacaktı.

Almanyanın antrenman görmüş hava mürettebatının büyük bir kısmının halen Sovyet Rusya semalarında harekâtta bulunmakta olmaları muhtemeldir. Garp cephesi, her nekadar Alman tayyarelerinden mahrum değilse de, evvelce olduğundan daha zayıf surette ve iyi talim görmemiş mürettebat tarafından müdafaa edilmektedir.

«Taymis» İngiliz hava taarruzunun inkişafı lâzım geldiğini mevzuu bahsederek diyor ki:

«Ağır mikyasta olmakla beraber, bu akınlar, müttefiklerimize derhal geniş nefes aldıracak halde değildir. Bu tayyarelerin Alman harp istihsalâtını yavaşlattırdığına, münakalâtı sekteye uğrattığına şüphe yoktur. Fakat umumî surette, harp istihsalâtını bizim lehimine ağır bastıracak uzun vadeli stratejik plânın bir kısmını teşkil etmektedir.

Bir sene evvelki ile bugün arasındaki fark, bizi mübalâğalı nikbinliğe sevketmemelidir. Bu değşkiliğin bizzarure hep lehimize devam edeceğine inanmak delilik olur. İngiltere, Şark cephesini beslemek ve düşmanı kuvvet sarfına mecbur edecek diğer cepheler açmak için büyük bir gayret göstermeğe mecburdur.»

Kahire'ye karşı Roma bombardıman edilecek

Londra 18 (A.A.) — (B. B. C.) Kahire hava meydanına yapılan hava taarruzu münasebetile bu şehrin kudsî mezar ve âbidelerle dolu olduğu ve bu hâdisenin ciddi neticeler doğuracağı beyan ediliyor. Associated Press ajansı, Kahireye hava taarruzu yapılırsa Romanın bombardıman edileceği hakkındaki sözün yerine getirilmesini pek muhtemel görüyor.

Almanlar Dinyeperde 13000 esir aldılar

Berlin 18 (A.A.) — (Radyo saat 9,15): Alman başkumandanlığı tebliği:

Dinyeper civarında vukubulan şiddetli muharebeler esnasında Ruslardan 13.000 esir alınmıştır. Ganaim pek çoktur.

Suikastçiler Komünistlermiş

Roma 18 (A.A.) — Mihver tarafından işgal edilmiş olan Avrupanın muhtelif memleketlerinde tatbik edilen tedhiş faaliyetini vâsi mikyasta tebarüz ettiren İngiliz matbuatına cevap veren Popolo di Roma gazetesi şunları yazıyor:

İngiliz matbuatının inandırmak istediği gibi tazyik altında bulunan Avrupa milletlerinin bir isyanı mevzuubahs değildir. Hakikat tamamen başkadır. Bu suikastler ve kundakçıların failleri bir ideal sahipleri değil fakat sadece yabancılar hesabına çalışan komünistlerdir.

Avrupada komünist faaliyetinin yeniden başlamasının İngiliz-Sovyet ittifakının aktedildiği tarihe tesadüf ettiğine işaret eden mezkûr gazete şu neticeye varıyor:

«Avrupa bu suretle İngiltereye minnettar olmak için yeni bir hak daha kazanmış bulunuyor.»

Harp Vaziyeti

(1 inci Sahifeden Devam)

per üzerine köprü kurmuştur. Mansap tarafında nerelerden geçtiği ve köprübaşı tuttuğu malûm değildir. Fakat bunun Nikopol olması muhtemeldir. Alman ordusu daha bazı noktalardan nehri geçmeğe ve köprüler kurmağa çalışacaktır. Dnyeper üzerine kurulacak bir iki köprü ile Alman ordusunun Dnyeper şarkına geçmesi doğru değildir.

Dnyeper nehri şarki Ukraynayı ve Kırımı muhafaza için müdafaaya çok elverişli büyük bir mania idi. Alman ordusu bu maniayı ileri hareketlerile aşmağa muvaffak olmuştur. Almanlar şimdi köprü başlarını genişletip büyük kısımları nehir şarkına geçirmeğe ve bundan sonra Kırım ve Harkof istikametlerinde taarruza başlıyacaklardır.

Denilebilir ki Alman ordusu Dnyeperi yarı geçmiş yarı geçmemiş vaziyette bulunduğundan şimdi en zayıf zamanıdır. Budiyeni bu vaziyetten istifade edip köprü başlarına mukabil taarruzlar yapmazsa, daha sonra muvaffak olması pek güç ve belki de imkânsız olur. Budiyeni ordusunun vaziyetini nazik safhaya sokan, Alman ordusunun yalnız Dnyeper şarkında tutunmuş olması değildir. Gomelden ilerleyen diğer bir Alman ordusu Kiyef'in 100 kilometre şimali şarkisinde Çernigof'a girmiştir. Almanlar daha ziyade bu ordunun Harkof istikametinde yapacağı cenah taarruzuna güveniyorlar. Budiyeni ordusu Karadenize doğru sıkıştırılacaktır.

İlk leylî tahsil

Çocuklarının ilk tahsillerini leylî olarak yaptırmak istiyenler için bu yıl Yıldız Yatılı Okulunda yıllık ücret olarak 150 lira, Küçük Yalı Okulunda 130 lira, Kâğıthane Okulunda 110 lira, Silivri, Buzhaneköy, Şile, Yalova Köy Okullarında da 80 er lira alınması kararlaştırılmıştır.

Tramvaya atlamak istiyen kadın!

Gedikpaşada Nevile sokağında 30 numarada oturan Anjel Çarşıkapıda Yeniçeriler caddesinden geçerken Maçka - Beyazıt tramvayına atlamış düşerek başından yaralanmıştır.

Havagazı saatleri

(1 inci Sahifeden Devam)

alınacak ve bunların şimdiye kadar her ay yaptıkları sarfiyata bakılarak badema ayda maktu bir ücret alınacaktır.

Bu sökülecek saatler de yeni abonelere verilecektir.

TEŞEKKÜR

Eşim Bayan Bedianın doğumunu büyük bir hazakat ve ihtimamla yapan Ortaköy Şifa Yurdu sahibi ve Direktörü sayın Bay A. Asım Onur, asistanı Bay Taranto, Başhemşire ve diğer bütün hemşirelere gösterdikleri alâka ve nezaketten dolayı kıymetli gazeteniz vasıtasiyle alenen teşekkürlerimin iblâğını saygı ile rica ederim.

Suvari Önyüzbaşı
M. DİNÇER

DOKTOR
Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayene saatleri: 2,5 - 6. Tel: 22398

İki kişi kalb sektesile düşüp öldü!

Karagümrükte Yaman sokağında oturan İsmail isminde 53 yaşında sucu dün akşam Karagümrükte Pazar meydanından geçerken birdenbire fenalaşarak yere düşmüş ve kalb sektesinden ölmüştür. Üzerinde 120 lira para çıkmıştır.

Galatada Yolcu Salonunda hamal Mustafa oğlu Ahmet Gündoğdu, dün salonda dolaşırken birdenbire düşerek ölmüştür. Adliye hekimi Enver Karan, hamalın kalb sektesinden öldüğünü tesbit ve gömülmesine müsaade etmiştir.

Sahte komisoncu

Ekber Şener adında biri kendisine komisyoncu süsü vermiş ve çivi satın almak üzere şehrimize gelen Ahmet Musa ve İbrahim isimlerinde 3 tüccardan 43 lira kaparo almış ve savuşmuştur!.. Zabıta bu sahte komisyoncuyu yakalamıştır.

Üç hırsız çocuk

(1 inci Sahifeden Devam)

Hırsız çocuklar çaldıkları kurşunlarla kaçarken yakalanmışlar ve adliyeye verilmişlerdir. Şevket tevkif edilmiş diğerleri, yaşlarının küçüklüğünden serbest bırakılmışlardır.

Bir günde ne kadar üzüm ve incir satıldı?

İzmir 18 (Telefonla) — İncir ve üzüm piyasası hararetli gitmektedir. Fiatlar iyidir. Üzüm 34 le 48,5 ve incir 11 - 26 kuruş arasından satılmaktadır. Bir gün içinde 3748 çuval üzüm ve 3422 çuval incir satılmıştır.

Sovyet Tebliği

(1 inci Sahifeden Devam)

tün cephe boyunca kanlı muharebelerin devam ettiğini bildirmektedir. Tebliğden Timoçenko ordusunun Smolensk'i elde edebilecek vaziyette olduğu anlaşılmaktadır. Smolensk'in Şimali Şarkisine düşen bir noktada Timoçenko ordusu 35 gün devam eden taarruz ve 8 gün süren hakikî harp neticesinde Almanları bir şehirden püskürtmüştür.

Voroşilof ordusu Leningrad'ın yükünü hafifletmek için harekâta devam ediyor. Rusların şehrin dışına düşen bir yerde bir köy ele geçirdikleri bildiriliyor. Diğer taraftan Almanlar, mekanize bir Alman fırkasının askerî mevki haline getirilen Leningrad'ın bir parkına girdiğini bildiriyorlar.

Cenupta mühim harekât vardır. Almanların Odesayı elde etmek ve Kırımı istilâ eylemek için sarfettikleri gayretler Cenup cephesinin seyyal olduğunu göstermektedir. Moskova radyosu dün geceki neşriyatında Odesaya hücum eden Mihver kuvvetlerinin püskürtüldüğünü iddia etmiştir.

ŞAKA

Köye yeni gelen

— Köyümüze yeni geldiniz. Etrafı gezip dolaşınız. Fakat size yol üstlerindeki tehlikeleri de anlatayım. Camiin yanındaki yoldan gitmeyin. Sağa sapın, Aksi takdirde, karşınıza Veli Dayı çıkar. Av hikâyeleri anlatır.

Muşmula marmaladı

Malzeme:

1 kilo muşmula, 1 kilo şeker, 100 gram glikoz.

Yapılışı:

Muşmulalar yıkanır, çekirdekleri çıkarılır, ezilir, şeker ve bir bardak su ilâve edilir. Orta hararette pişirilir. Koyulaşınca, suyu çeklince ateşten indirilir. Elekten geçirilir. Glikoz ilâve edilir. Beş dakika daha pişirilerek kavanoza konur.

ŞARK Sinemasının açılışı

Geçen sene, sayın müşterilerine takdim ettiği birinci vizyon ve fevkalâde şaheserlerle büyük muvaffakıyet kazanmış ve halkın rağbetine mazhar olmuş olan Şark sineması, 1941 — 1942 yeni sinema mevsimini 19 Eylûl Cuma günü akşamı açıyor.

Muhterem müşterilerini memnun etmek emeliyle hiç bir fedakârlıktan çekinmiyen Şark sinemasının faal müdüriyeti, buhranı hazır müşkülâtına rağmen, bu sene dahi, bütün sinema meraklılarının takdir nazarlariyle seyredeceği en mükemmel ve en zengin ve seçkin serisini temine muvaffak olmuştur.

İsimlerini öğrenebildiğimiz bu şaheserlerin bazılarını bildiriyoruz: Dehakâr yıldız OLGA ÇEKOVA'nın muzaffer olduğu ve seyircilerin pek hoşuna gideceği bir harika ANGELİKA, İstanbul halkının pek iyi tanıdığı parlak ve dâhi aktör VİLLİ FORST'ın yarattığı emsalsiz bir şaheser «Operet», Büyük aktör HEİNZ RÜHMANN'ı zaferden zafere koşturan iki güzel ve hareketli filmi BEKARLAR CENNETİ ve BABA OLDUM. TEHO LİNGEN tarafından yaratılan MADAM LUNA, KIRMIZI ORKİDE, SENİN gibi KADIN filmleriyle ZARAH LANDER, MARTHA HAREL, MARİKA RÖKK, KRİSTİNA SODERBAUM (fevkalâde ve ideal güzelliğe malik bir artist) İLSE VERNER, HİLDE KRHAL (unutulmaz Arabacının Kızı filminin kahramanı) BRİGİTTE HORNEY, HEİNRİCH GEORG, VERNER, KRAUSS, VİLLY BİGEL, GÜSTAV FRÖLİCH, VİLLY FRİTSCH, PAUL HÖRBİGER, PAULA VESSELY, MAGDA SCHNEİDER, HANS MOSER ve saire gibi büyük ve parlak yıldızlar tarafından oynanmış diğer bir çok emsalsiz şaheserler.

Mizansenlerin zenginliği, kusursuz teknikleri ve temsil hey'etlerinin yüksekliği ile Şark sinemasının bu kış zarfında göstereceği filmler seyircileri pek ziyade alâkadar edecek ve son derece memnun edecektir.

Edebî Tefrika No: 18

Hatır İçin Öldürdüler

Yazan: AKAGÜNDÜZ

Verdim, o kadar. Geçenlerde teyzemin de garip bir alâkasına buna benzer cevaplar vermiştim.

— En yakının olan biz, üçümüze bir defa daha söyler misin?

— Emredersiniz.

— Seni dinliyoruz.

— Bir kaç aydanberi evimizin içinde acı bir hava var. Zehir gibi [illegible]yor. Akrabalar ve dostlar bu havaya kapılmışlar. Ailemizin içinde namussuz bir kız arıyorlar. Onu mutlaka ve zorla bulmağa çalışıyorlar. Kimseyi bulamayınca bana el, dil uzatıldı.

— O nasıl söz öyle?!

— Verdiğiniz izni geri alıyorsanız söylemem.

— Almıyorum, söyle.

— Fena bir tesadüf, dünyada senin bilemiyeceği bir ruh sırrını size öğretti. Bunun üzerinde dimağına hâkim insanlar gibi durulacağına; sinirlerine, parlak adreslerine mahkûm insanlar gibi duruldu. Cephe almak mecburiyetinde kaldım. Yalınkat muhakemelerle temiz benliğimin zedelenmesine göz yumamazdım. Sizden aldığım terbiye, daima şerefimi müdafaa edecek kuvveti bana vermiştir. Verdiğinizi kullanıyorum.

Aile, ya dostlar kongreleri kurup da, kestane şekerinden bahsedermişcesine kızınızın iffetini, şerefini müzakere etmek hakkını bir baba verir mi?

— Senin iyiliğin için yavrum.

— Anne! Size cevap vermiyeceğim. Sonra «biraz rahatsızsın galiba» diyerek yine iştiha ilâcı içirmeğe kalkarsınız!

— Sustum, sustum. Sen söyle.

— Böyle bir mevzuu kadifeli salonun kongrelerinde ağızdan ağıza bütün İstanbula yaydırmaktansa meraklılara hakikati bütün açıklığile söylemeği şerefime daha muvafık bulurum.

Ali bey hakkındaki hislerim, sadece ruhumun kuytularında kalacaktı. El birliğile evimizin balkonuna bayrak gibi takıp rüzgâra verdiler. Hislerimde, söylediklerimde yüz kızartıcı hiç bir nokta yoktur.

Ben Ali beye hiç bir şey söylemedim. Bence bunun zerrece imkânı, ihtimali bile yoktur, olmıyacaktır. Kimseye de açmak niyetinde değildim. Niçin bana süslü maskeler arkasından hücum edildi. Korkacak, çekinip, titreyecek bir halim mi var sandılar. El pençe divan durup: Evet efendim, cariyeniz bir namussuzluk ettim, bu seferlik af buyurunuz mu diyecektim?

Ben sizin kızınızım, bunu yapamam!

Aliden bir şey beklemiyorum. Hattâ bir zerre hissetmemesini istiyorum. Doğuş sebeplerini bilmediğim bu hislerime neye hürmet edilmiyor? (Kadının fendi erkeği yendi) hikâyelerinin son neslisiniz. Ne billûr gibi çağlıyan bir devirden geldiniz, ne alnı par par nurlanmış bir muhitten.

Müsaade ediniz amca!

Doğruyu söylemek sinirli olmak değildir. Pancur açmak namussuzluk! Peçeyi kaldırmak namussuzluk! Sokakta hafifçe gülmek namussuzluk! Emredilen kocaya varmamak namussuzluk! Pastacıda oturmak namussuzluk! Temiz lokantaya girmek namussuzluk! Kocası, babası, kardeşile yani bir erkekle paytona binmek hem namussuzluk hem yasak!

Namusu bir üfürükle uçan kanarya tüyüne benzeten; şerefi, iffeti bir tüy ucu ile kırılacak sırçaya döndüren, özünden şüphe

(Devamı Var)

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 114

Yazan: *Francis Machard* Çeviren: *İskender F. SERTELLİ*

Katil sert bir tavırla yüzüme baktı: "Sen de katil misin benim gibi?„

bozulursa, pervanesi bozulmuş bir vapur gibi, kendimi korkunç bir boşluk içinde kalmış hissedeceğimden korkuyorum.

Keşke Amerikalı Profesör «Stanley» in bu nutkunu ve bu teşhisini okumamış, öğrenmemiş olsaydım. Şimdi ne kadar rahat edecektim. Aksi şeytan, zihnime bu şüpheyi soktu.. Düşünüyorum..

Ya burada hastalanırsam?!..

★

Gece.

Saat on.

Koridorda bir gürültü var. Birkaç gardiyanın zorla sürükleyip getirdiği bir maznun:

— Ben suçlu değilim. Hakiki suçluyu kaçırdınız.. Beni boş yere yakaladınız. O ihtiyar arabacıyı öldüren ben değilim..

Diye bağırıyor.

O ne?!

Höcremin önünde durdular.

Gardiyanlar konuşuyor:

— Sekiz numaralı höcreye koyalım bu caniyi..

— Hayır orada üç kişi yatıyor. Beşnumaralı höcerede kilise faciası kahramanından başka kimse yok Bu herifi oraya atalım. Yarın son ifadesi alındıktan sonra nasıl olsa ikisini de adliyeye teslim edeceğiz.

Ve höcremin kapısı birden açıldı. Bu konuşmaları çok yakından duyuyordum.

Demek ki, benim yanıma, ihtiyar arabacıyı öldüren bir katil veriyorlardı.

Gardiyan, ihtiyar bir arabacıyı öldüren katili ensesinden iterek höcremden içeriye attı:

— İşte burada yatacaksın bu gece.. Sesini duyarsam, atarım sopayı. O zaman aklın başına gelir.

Bu, otuz beş kırk yaşlarında orta boylu, perişan kılıklı bir Fransızdı.

Gardiyanlar derhal kapıyı kapayıp gitiler.

İyi ki çorbamı içmişim.

Bu herif geldiken sonra yemek getirselerdi, bir lokma yememe imkân kalmıyacaktı.

Bu adam neciydi? Mesleki, meşrebi neydi?

Bilmiyorum.

— Gürültüyü kes bakalım.. Burada fazla naz çekmezler.

Dedim.

Katil sert bir tavırla yüzüme baktı:

— Sen de katil misin benim gibi?

— Hayır. Katil diyorlar amma, isnat ediyorlar. Böyle bir suç işlemedim.

— İnsan buraya düşünce, ilk ağızda suçunu inkâr eder.

— Sen de biraz önce, ihtiyar arabacıyı başkası vurduğunu iddia ediyordun?

— Dedim ya.. İnkâr şarttır. Enayilere suçumu itiraf edip on beş seneyi yiyeceğime, inkâr eder beş sene ceza ile kurtulurum.

Gardiyanlar kapıyı kapayıp uzaklaştıktan sonra, arabacı katili karşıma oturdu ve sürahiye sarıldı:

—Çok susamışım.. Biraz içeyim Henüz adını bile sormamıştım.

O birşeyler söylemeğe başladı.

Ve suyu içtikten sonra:

— İnkâr, en kestirme kurtuluş yoludur - dedi - Elimden nasılda bir kaza çıktı. Arabacı ile ağız münakaşası müdarebeye dayandı. Herif de amma hiddetliymiş ha. Derhal bıçağına dayandı. Benim de tabancam vardı. Çektim.. İki kurşun yapıştırdım.

— Rövolver ele geçmedi mi?.

— Hayır. Yanıbaşımda su lâğmına attım. Onun bıçağı elinde kaldı ve kurşunları yiyince bıçakla beraber yere yuvarlandı.

— Kimse görmedi mi bu vak'ayı?

— Hayır. Ben eminim ki kimse görmedi. Ancak karşıki evde oturan ihtiyar bir kadın biraz önce bizim dil kavgası yaptığımızı görmüştü. Arabacı yaralandığı zaman gelen polise bunu söylemiş.. Ben de şüphe uyandırmamak için, biraz ötedeki kahveye gidip oturmuştum.

— O halde neden korkuyorsun? Arabacıyı vurduğunu gören yok. Kadın bile şahit olarak dinlense: «Vurduğunu gördüm.» diyemez.

— Evet. İşte ben de bunun için inkâr ediyorum ya.

— Sen nerelisin?

— Liyonluyum..

— Hemşeriyiz desene..

— Ya.. Sen de mi Liyonlusun?

— Evet...

(Devamı Var)

BULMACA

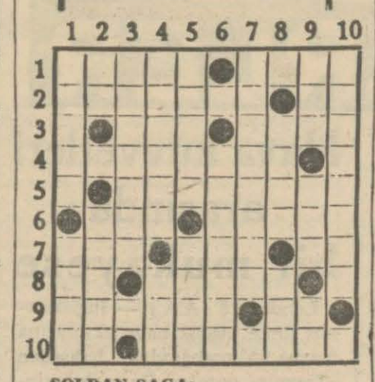

SOLDAN SAGA:

1 — Sofra levazımından, gazino eşyasından, 2 — Büyük vatan parçası, tok değil, 3 — Çalgı, esir, 4 — Öz yurd, 5 — Eski arize tâbirlerinden, 6 — Az, olgunluk, 7 — Bir nevi kumaş, vücudü örter, iki harf yanyana, 8 — Akıl, ceketle gömlek arasında, 9 — Gökte, hamur yapılır, 10 — Azamızdan, müthiş bir infilâk moddesi. a

YUKARIDAN AŞAGI:

1 — İçine yemek konur, öpücük, 2 — Zaman, yorgunluk, 3 — Gamsız, 4 — Düşmanlık, anmak, 5 — İsviçrede bir şehir, av ve sokak hayvanlarından, 6 — İlişen, 7 — Kontrat, 8 — Ehemmiyet, ince toprak, 9 — Suda bir nakil vasıtası, sır, iki harf yanyana, 10 — Beceriksizlik.

Dünkü bulmacamızın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	İ	C	A	B	E	T	●	T	A	C
3	M	A	N	A	●	●	P	A	L	A
2	A	V	A	N	A	K	●	V	A	H
4	L	A	●	A	S	Ü	M	A	N	İ
5	●	L	●	N	A	M	E	●	●	L
6	H	A	R	E	K	E	T	●	S	●
7	A	C	●	S	İ	●	●	T	A	K
8	M	O	R	●	R	A	Z	A	K	I
9	A	Z	A	R	●	L	A	B	İ	S
10	K	●	Y	E	M	E	N	İ	●	A

İstanbul Asliye 9 uncu Hukuk Hâkimliğinden:

Arnavutköy Kireçhane sokak 24 numarada Sultana Yülcidis tarafından Asmalı Mescit Hayırlı apartıman 3 numarada mukim Vasil Müncidis aleyhine açılan boşanma davasının icra kılınan muhakemesi sonunda: Müddelaleyh koca müşterek hayatın tahmil eylediği vazifeleri yapmamak maksadiyle ve muhik bir sebep olmaksızın sekiz senedenberi birliği terkeylediği bilmuhakeme sabit olarak bir ay içinde evine avdet eylemesi hususunda ihtar yapılmasına karar verilmiş ve mezkûr karar kendisine usulen ve ilânen tebliğ edildiği halde kocalık vazifelerini yapmamak üzere birliğe dönmediği ikame edilen şahitlerin şehadeti ve ihtar dosyası münderecatı ile sabit olduğundan K. M. nin 132, 142 ve 148 ve 150 inci maddeleri mucibince tarafların boşanmalarına ve keyfiyetin nüfus sicillerine dercine ve kabahatlı olan kocanın bir sene müddetle evlenmemesine ve küçüğün velâyetinin anaya tevdiine ve her hafta Perşembe ve Pazartesi günleri saat 10 dan 16 ya kadar çocuğun babaya gösterilmek suretiyle şahsi münasebetinin teminine 30/6/941 tarihinde temyizi kabil olmak üzere karar verildiği ve işbu kararı 15 gün zarfında temyiz edilmediği takdirde kesbi kat'iyet edeceği ilâm mahiyetine kaim olmak üzere ilân olunur.

Fatih 3 üncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden: 941/53. T.

Şehremini Alipaşa Topçu Emin Bey sokak 2 numarada otururken vefat eden ve Zevcesi Fatmanın mirası reddetmesi hasebile mahkememizce terekesine vaz'iyed olunup defterinin tutulmasına başlanan ölü Dokumacı Ahmet Şevketin alacak ve borçlularının bir ay ve varis iddiasında bulunanların üç ay zarfında mahkememize müracaatları. Aksi takdirde K. M. nin 561 ve 569 uncu maddelerinin tatbik edileceği bütün alâkadarların malûmu olmak üzere ilân olunur.

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

İdler yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Gayrimenkul Satış İlânı

İstanbul Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Celâl 22153 hesap No. siyle Sandığımızdan aldığı 375 liraya karşı Kasımpaşada Yeldeğirmeni mahallesinde Yeniçeşme caddesindeki gayrimenkulünü birinci derecede ipotek etmşitir.

Dosyada mevcut tapu kaydı sureti (Kasımapaşada Yeldeğirmeni mahallesinde Yeniçeşme sokağında eski 16. 16 Mü. 16 Mü, 16 Mü, 16 Mü, yeni 26 ilâ 36, 28/1, No lu bir tarafı Hasibe arsası ve bazan hanesi ve bazan bahçesi bir tarafı Saadet bahçesi ve bir tarafı Ali bahçesi hanesi tarafı rabii tarikiâm ile mahdut üç ev bir arsadır.

İkraza esas olan muhammin raporuna göre mezkûr gayri menkulün umum mesahası 546 metre murabbaı olup bundan 140 metre murabbaı ahşap ev 75 metre murabbaı kısmen tonos bina ve 40 metre murabbaı da saçlı iki odadır. 140 metre murabbaı olan binada 9 oda, 2 sofa, 1 mutfak, 2 helâ diğer 75 metre murabbaı tonos bina iki kat olup 3 oda, ve bir katlı olan saçlı binada 2 odadır. Ayrıca bir kuyusu vardır. Esas bina ahşaptır.

Borçlu vadesinde borcu vermediğinden hakkında yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icap eden yukarıda evsafı yazılı maa arsa üç bab hanenin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur.

Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen (187) lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve tâviz tutarı ile tellâliye rüsumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 20.9.941 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu malûmat ta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve telâkki olunur. Birinci arttırma 5/11/941 tarihine müsadif Çarşamba günü Cağaloğlunda kâin Sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayrimenkul mükellefiyetlerile Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttırının taahüdü baki kalmak şartile 24.11.941 tarihine müsadif Pazar günü ayni mahalde ve aynı saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden tibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 39/1210 dosya No. sile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

★ ★

DİKKAT

Emniyet Sandığı, Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek istiyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin % 40 ını tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. (8293)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Tahmin B.	İlk T.	
552,20	41,42	Fatih Hayvan Hastanesi ve şuabat veterinerleri için alınacak ecza ve levazım.
2250,00	168,75	Darülaceze müessesesinin yıllık ihtiyacı için alınacak 15000 kilo patates ve 30000 adet yumurta.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 22/9/941 Pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve 941 yılına ait Ticaret Odası vesikalarıyle ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (7837)

İstanbul Deniz Komutanlığından

Deniz Lisesi müsabaka imtihanına giren çokurların kabul listeleri gelmiştir. Alâkalı okurların acele İstanbul Deniz Komutanlığına müracaatları. «8171»

MAHKEMELERDE

(2 inci Sahifeden Devam)

— Her ne ise işte.. dedim ya, ne lort oldum, ne mort oldum. ıkisı ortasında, işte buralarda sürünüp duruyorum.

— Zengin yer miydi?

— Zengin de lâf mı? Fabrikatör herif be... Yazlığa Adaya gitmiş. Daireyi ben büsbütün boş zannediyordum. Meğerse içeride ihtiyar bir dudu varmış. O feryadı basınca korkudan kendimi balkondan attım. Dedim ya işte.. ne belim kaldı.. ne ayaklarım... Gözümü açınca, kendimi karakolda buldum.

Senin ne oldu? Senin iş hâlâ bitmedi mi?

— Bitmedi ya!.. Kafadan en aşağı bir sene var bana...

— Bilmem amma, bana da var galıba o kadar...

Mübaşirin işareti üzerine, polis topallıyarak adliyeye gelen adamı mahkemeye götürdü. Müteaddit sabıkaları olan Yusufun sorgusu yapıldı. Evvelce polisde itiraf etmişti. Mahkemede de fabrikatör Andrea'nın apartımanına hırsızlık yapmak için girdiğini, içeriden kadın bağırınca balkondan atladığını itiraf etti.

İhtiyar Ameliya da, gece yarısı içeriki odada birinin gezindiğini duyup bağırdığını, bir adamın balkondan atladığını, bahçeye çıkıp bekçiyi çağırdığını, bekçi ve polislerin gelip yerde baygın halde yatan adamı kaldırarak götürdüklerini söyledi.

En evvel vak'a yerine gelen bekçi Durdu, polis Sadettin ve Hulûsi de dinlenildiler. Onlar da Yusufu yerde baygın bulduklarını zabıt tutulurken de apartımana girip kadının bağırması üzerine zalkondan atladığını itiraf ettiğini söylediler.

Hâkim Yusufun tevkifine karar verdi.

Tevkif edildikten sonra mahkemeden çıkan Yusuf,

— Bu sefer de pisi pisine poşu ele verdik, diyordu. Allah emrimizi hayreylesin!.

Japonya ve Mihver

(2 inci sahifeden devam)

müzakereler uzun sürmektedir. Fakat dikkate lâyıktır ki neticede bir anlaşmıya varılacağı, Amerikalılardan ziyade Japonlar tarafından daha yakın bir ihtimal olarak gösterilmektedir. Hattâ bir kaç gün evvel, bir Japon kaynağı, böyle bir anlaşmıya varıldığını bildirmiş ise de bu haber Amerika tarafından tekzip edilmiştir. Japonyanın Çin üzerinde konsesiyon elde etmeğe çalıştığı hissediliyor. Amerika ise. Çin hakkında eski görüşünü değiştirmeğe mütemayil görünmüyor.

Bu görüşmelerin bir neticeye varıp varmıyacağı bugünden kestirilememekle beraber, Japonyanın Amerika ile bu müzakere kapısını açması bile, mihverle münasebetlerinde bir değişikliğe delâlet edebilir.

DOKTOR DİYOR Kİ

Emzirilen çocuklarda kusmalar

Emzirdikleri çocuklarında sık sık kusmalar gören anneler telâşa düşmüşlerdir.

Kusmanın bir çok sebepleri vardır. Kusma mide ve barsaklarda bozuntunun alâmeti olabilir. Südün bozukluğu, sıcak mevsim kusmayı davet edebilir.

Midedeki süt tamamile hazımolmadan tekrar verilecek süt çocuğu kusturur. Çocuğa fazla süt verilmesine müsaade edilmesi de ayni neticeyi verir. Çocuk sütü emerken hava da yutar. Yutulan havayı çıkarmak, kusmayı davet edebilir.

Emzirilen çocuk dik tutulmalı ve sütü verildikten sonra hemen yatırılmamalı, bir müddet dik tutularak, arkasına hafif hafif vurulmalı ve okşanmalı.

Çocuğu muayyen zamanlarda emzirmeli. Bir yaşına geldikten sonra, rütle beraber yavaş yavaş mama da verilmesine başlanmalı. Her memeye mama ilâve ederek çocuğu memeden kesmeli.

RALCO

ACVATIC

İsviçrenin PRESİZYON saati

Dakik Zarif

HER YERDE ARAYINIZ

Göz Mütehassısı

Doktor Muammer Tansı

Hastalarını hergün Cağaloğlu Zorlu apartıman 3 numarada kabul eder.

Fatih Sulh Üçüncü Hukuk Hâkimliğinden: 941/778 Esas.

Samatya Sulu Manastır Pamukçu sokak 6 numarada oturan Aptullah oğlu Osman Nafiz oğlu Seyfettin Turgut hacriyle ayni yerde oturan karısı Kâmilenin vasi tayinine 15/9/941 tarihinde karar verildiği bütün alâkadarların malûmu olmak üzere ilân olunur.

DOKTOR

Feyzi Ahmet Onaran

CİLDİYE VE ZÜHREVİYE MÜTEHASSISI

(Babıâli) Ankara caddesi Cağaloğlu Yokuşu Köşe başında No. 41

NİŞANTAŞI

İNGİLİZ ERKEK MEKTEBİ

Kayıt muamelesi bişlamıştır. İkmal imtihanları Eylûl 17, 18 19, 22, 23 te yapılacaktır. Leyli yerlerimiz mahduttur.

Telefon: 81078

Fırınlarda kullanılan Motörle işler ve 50 kilodan fazla mal alan

HAMUR KARIŞTIRMA Makinası (Melânjör)

Aranıyor. Elinde olup satmak isteyenler Yeni Postane karşısında Kızılay Hanı yanında 26 numaraya müracaat.

Telefon: 22615

RADYO

18 Eylûl 1941

18.00 Program	20.15 Rad. Gaz.
18.03 Cazband	20.45 Saz Eserleri
18.30 Fasıl Sazı	21,00 Ziraat Tak.
19.00 Dertleşme	21.10 Şarkılar
19.15 Cazband	21.30 Şilr saati
19.30 Haberler	21.45 Orkestra
19.45 Serbest Zaman,	22.30 Haberler
	22.45 Dans Mü.
19.55 Şarkılar	23.00 Kapanış.

TAKVİM

Rumi 1357 EYLUL 5	Hıkır 136	Hicri 1360 ŞABAN 26	
yıl 941 ay 9	Vasati S. D.	VAKİT	Ezani S. D
EYLÛL	6 43	Güneş	11 28
18	13 08	Öğle	5 53
	16 37	İkindi	9 22
	19 14	Akşam	12 00
Perşembe	20 48	Yatsı	1 32
	5 03	İmsâk	9 47

ONUN Yaşanmış Aşk ve Macera Hatıraları

Hayatını Anlatıyorum!..

Yazan: HALÛK CEMAL No. 82

Uydurduğum büyük yalan beni yemek yemek külfetinden de kurtardı. «Karnım tok!.» diye sofraya inmedim. Hemen yatmak, ağrıyan vücudümü dinlendirmek istiyordum. Fakat annemin, kardeşimin şüphelenmemeleri için yemekten sonra bir müddet birlikte oturdum. Konuştum. Yanlarında olduğum, maddeten beraber bulunduğum halde manen onlardan o kadar uzaktım ki... Gerçi vücudüm bu odada idi. Fakat hakikatte aklım, fikrim, mevcudiyetim hep orada, madamın apartımanında geziniyordu. O yabancı sevda yuvasında âsabımı bu kadar kavuran gönlümü ve varlığımı dinlendiren bir gün geçireceğimi tahmin etmezdim. Bu gün; aşkımın tarihinde bir şahesendi. Ve benim şimdiye kadar bomboş geçen on yedi yıllık ömrüme bir kere, bin kere bedeldi.

Yorgunluğuma rağmen içimde öyle bir tatlı sevinç vardı ki.. Bunu dışarıya vurmak, saadetimi anlatmak ihtiyacile kavruluyordum. Bahtiyarlığımı duyurmamak için ağzımı, gözlerimi güç zaptediyordum. Maamafih kâfir Şükran kalbimden gelen neş'eli heyecanımın çabucacık farkına vardı. Annem bitmiyen örgülerini esneye esneye bırakıp yatmağa çekilince müşfik bir kardeş alâkasile beni evvelâ sigaya çekti. Sonra ısrar etti. O kadar söylemek arzuma rağmen anlatmağa muvaffak olamadım. Anlatmazsam sevincime ortak bulamıyacaktım. Halbuki insanın; sevincinin zevkini ancak onu yakınlarına, sevdiklerine belli etmekte arttırabileceğini biliyordum. Buna mukabil anlatmak da istemiyordum. Çünkü çayır kenarlarında yuva kurmağa çalışan bir tarla kuşu gibi teşebbüsümü, herkesten saklıyor, gizliyordum.

Bugün ondan aldığım kuvvetli vaitlerle artık hayatımı o kadar düz, istikbalimi o derece emniyetli görüyordum ki.. Kat'i teminatı günahımı bile unutturuyor, istikbalimin tahayyülü ıztırabımı öldürüyordu. Böyle çılgın bir maecrayı parça parça anlatmaktansa bir gün koşup tekmil bahtyarlığımı sadece iki kelime ile ifade etmek ve:

«— Ben evleniyorum. Bilsen ne mes'udum kardeşim!.»

Diye boynuna sarılmak istiyordum!.

(Devamı var)

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 13 Eylûl 1941 Vaziyeti

A k t i f

		LİRA	Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram	72.604,628	102.124.217,77	
Banknot		18.228.552,50	
Ufaklık		463.985,70	120.816.755,97
Dahildeki Muhabirler:			
Türk Lirası		358.583,12	358.583,12
Hariçteki Muhabirler:			
Altın: Saf ikilogram	9.636,856	13.555.009,33	
Altına tahvili kabil serbest dövizler			
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri		46.445.332,33	60.000.341,66
Hazine Tahvilleri			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		158.748.563,—	
Kanunun 6-8 ci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat		21.683.011,—	137.065.552,—
Senedat Cüzdanı:			
Ticari Senetler		260.267.496,39	260.267.496,39
Esham ve Tahvilât Cüzdanı:			
A - Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât (itibarî kıymetle)		45.424.361,93	
B - Serbest Esham ve Tahvilât:		8.310.245,19	53.734.607,12
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans		4.948,64	
Tahvilât üzerine avans		6.261.768,85	
Hazineye kısa vadeli avans		—,—	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans		167.500.000,—	173.766.717,49
Hissedarlar			4.500.000,—
Muhtelif			8.079.037,21
Yekûn			818.589.090,96

P a s i f

	LİRA	Lira
Sermaye		15.000.000,—
İhtiyat Akçesi:		
Adî ve fevkalâde	7.822.019,15	
Hususî	6.000.000,—	13.822.019,15
Tedavüldeki Banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat	158.748.563,—	
	21.683.011,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	137.065.552,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	17.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	250.000.000,—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No.lı kanun mucibince ilâveten tedavüle vazedilen	94.000.000,—	498.065.552,—
MEVDUAT		
Türk Lirası:	68.824.294,21	70.058.076,24
Altın: Safi kilogram 8 77,150	1.233.782,03	
3850 No. lu kanuna göre Hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar:		
Safi kilogram 55.541,930	78.124.167,90	78.124.167,90
Döviz Taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler		29.466.863,24
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	29.466.863,24	114.052.412,45
Muhtelif		
Yekûn		818.589.090,96

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İsk onto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3